

עניין: משלחי רגל השור והחמור

מגלה עמוקות פרשת ויצא

משכי לדרים. גם מה שאמר וירא עקו כי רעות צנוט כענן צביי י'הק אציו ויקח מחלת צח י'שמעאל כנגד הצרות הגיד זה הצעם אלל כוונתו היתה פנימות מואחר טראה שיעקב הוא קו האמלעי ואיח לעשו שהוא מלך שמאל ליקח אל לר ימין מן הקליפות לצוה עליו משכי לרדין מלך שור ומלך חמור דסייערל אחרת כמ"ש יעקב לעשו עם לצו גרתי (בראשית לה) ואחר עד עתה ואין אחי מחיידא מחרין גזרין דדינא דבחולקך שהם שור וחמור שעליהם אמרה תורה (דברים כג) לא תחרוש צשור וחמור יחדיו שלא לזווג אותם יחד. ואשריכם ישראל בזמן שהם עוסקים בתורה ובג"מ הם (ישעי' לז) משלחי רגל השור וחמור ז"ש יעקב כאן אשר חשנו רעות כלב צטעה ש[א] [יא]

זוהר בשלח סד ע"ב

הגוים הזידונים וע"ד אשריכם זורעי על כל מים. משלחי רגל השור והחמור אינו תרין כחרי שמאלא דאחידן בהו עמין עכו"ם דאקרין שור וחמור. והיינו דכתיב (בראשית כג) ויהי לי שור וחמור. בגין דלבוז חכים הוה במרשין ובאינון כהרין סהלין. ובאינון בעל לאובדא ליעקב כמה דכתיב (דברים טו) ארמי אובד אבי והא אהמר. וכשישראל זכאין משלחי להו ולא יכלי לשלטה עלייהו הו"ד משלחי רגל השור והחמור דלא שלטי בהו. א"ר אבא כד מזדווגי כחדא לא יכלין בני עלמא למיהם בהו. ועל דא **כסב (דברים כג) לא תחרוש צשור וחמור יחדיו. יחדיו דייקא. ותניק לא יחא** איש דכחא לוינן ביטין דהא בעובדא דב"י (לפאה) אסער מה דלא לאמרין. וד מזדווגי כחדא (לא יכלין למיקס בהו. (ה) מבין סמרא דלחן נפיק (ג) מתקייפמא דלחן דאקרי **כלב** דהא תיפא מלכא הדי (טטס יא) ולכל בני

רבי צדוק הכהן – פרי צדיק פרשת זכור אות יא

יוסף כו' וחמור זה ישכר וכו' ואי' בגמ' (ע"ז ה:) בזמן שטוסקים במורה ובגמ"ח ילרס מסור בידם שגא' אשריכם זורעי על כל מים ואין זריעה אלא זדקה כו' ואין מים אלא תורה כו' ואיתא (ב"ק יז.) על פ' זה משלחי רגל השור והחמור כל העוסק בתורה ובגמ"ח זוכה לנחלת שני שבטים כו' אויביו נופלים לפניו כיוסף כו' וזוכה לבינה כישכר ע"ש. כי יוסף היינו גמ"ח וזדקה ועוב לבריות היפך קליפת עשו שא' (ב"ר פ' ע"ג) ע"פ דס שנאת שנאת דמו של אדם בנוש והוא רע לבריות. ובעשו ועמלק כ' ולא ירא אלהים וכיוסף כ' את האלהים אני ירא וע"כ א' (ב"ב קג:) שאין זרעו של עשו נמסר אלא ביד זרעו של יוסף. ועשו הוא רוצח גנוזל וכיוסף כ' ויכלכל יוסף ונקרא על שם זה כלכל (כמ"ש מדר ומ' חוקת) שון וכלכל הבריות והוא בקדושה נגד קליפת עשו ונקרא ג"כ שור כמ"ש בגמ'. וישכר בקדושה נגד קליפת ישמעאל שישמעאל עושה מעשה שטות כנ"ל. ובישכר כ' יודעי בינה גו' וא' (יומא כו.) לא משכחת לירבא מרבנן דמורי אלא דאחי כו' משבט ישכר וזהו העסק בתורה שזה חלק ישכר וכמ"ש (ב"ר פ' לע) ישכר חמור גרם כשם שחמור טוען את המשא כך ישכר טוען את התורה (ובמד"ט טס) ויט שכמו לסבול עולה של תורה והוא היפך החמור דקליפה. שהוא כחמור למשו והמשא מבטל רעון התאוה וא' (סוכה נב:) אם פגע בך מגוול זה משכרו לבהמ"ד היינו ינה"ר דתאוה שנקרא מגוול כנ"ל משכרו לבהמ"ד להיות חשק וחמידו לאוריייתא כמו שיושאר לעמיד (כמ"ש זמ"א קלח א במה"כ) והעוסק בתורה וגמ"ח ילרס מסור בידם ב' הילרים כנ"ל. ו"ש (ע"ז טס) בחר רק דמשלחי רגל השור והחמור תדב"ח לעולם ישים אדם עלמו על ד"מ כשור לעול וכחמור למשאו היינו להכניס ב' הכמות אלו לקדושה ולמשאו היינו היגיעה דר"ת וכשור לעול כי העול יתן על השור לכוף ראשו שלא יוכל לנגות בראשו.

נשלין ולא עאלין דגי כלבין דחציפין. בזה"ק (בשלח סד ז) אשריכם ארעי על כל מים משלחי רגל השור והחמור אינו תרין כחרי שמאלא דאחידן בהו עמין עכו"ם דאקרין שור וחמור והיינו דכ' ויהי לי שור וחמור כו' וכשישראל זכאין משלחי להו ולא יכלי לשלטה עלייהו הו"ד משלחי וגו' וכד מזדווגי כחדא מבין סט' דלהון נפיק מחקיפומא דלחון דאקרי כלב כו' דשור וחמור הם הב' קליפות דעשו וישמעאל שמהם נסחטפו ע' הקליפות ל"ה מימינא ול"ה משמאלא כמ"ש האר"ז ל. וקליפת ישמעאל הוא התאוה וממדות רעות וע"ז מרמו חמור שכן כ' במזריים אשר בשר חמורים בשרם וגו' כי היו שקופי זימה וכן כ' שבו לכם עם החמור ודרשו (יבמות סב.) עם הדומה לחמור והם היו אליעזר וישמעאל (כמ"ש ויק"ר פ' כו) ועבדים ששופי זימה כמ"ש (פסחים קיג:) שליו כענן את בניו אהבו את הזימה וישמעאל בן שפחה ממלרים שקראו הקב"ה בן האמה וע"כ נמשל לחמור. וגם כל בעל תאוה עושה מעשה שטות ואי' (מ"ד בלק) על אמותו של בלעם שז הפשקות שצבהמה וכו' ע"ש וכן הלשון בגמ' (ב"ב עד.) כל אבא חמורא ופירש"ב שטות כחמור. וכן אי' (נדרים פא.) שאין מזויין לנאת ת"ח מצניקן מאוס דקרו לאינשי חמרי היינו שמתגאים על הליבור שמתחמם להמשיב הכל כשפשים. וחמור הטיפש שצבהמה כנ"ל. ותאוה מעשה שטות כמ"ש (סנהדרין קו.) שטים שנתעסקו בדברי שטות וכן א' (סוטה ג.) אין אדם עובר עבירה אלא"כ נכנס בו רוח שטות שני כי תשטה אשמו. כי אין שטות גדול מזה כי הוא דבר מאוס כמ"ש (שבת קג.) אשה חמת מלא לואה וכו' וסוטה זה מאבד עלומו בשביל רגע א' דתאוה מגוולת וע"כ נקרא קליפת ישמעאל דתאוה חמור. וקליפת עשו הקגלה ורליחה נקרא שור עפמ"ש (ברכות סא.) דצהמה אית בה ינה"ר דקא חייקן דמזקא וגשכא ובעטא וכנגדן אמר יעקב ויהי לי שור וחמור וא' (ב"ר פ' עה) שור זה

בראשית רבה פרשה ע"ה

יב דָּבָר אַחֵר וַיְהִי לִי שׁוֹר וְחֲמוֹר, י"שׁוֹר זֶה יוֹסֵף שְׁנֵאמַר (דברים לג יז) כְּכֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ, חֲמוֹר זֶה יִשְׁשַׁכָּר דְּכֶתִיב (בראשית מט יד) יִשְׁשַׁכָּר חֲמוֹר גָּרָם, וַיִּבֶן בְּנוֹ שֵׁל

ביאור הגר"א

ספרא דצניעותא סוף פ"ד

תשובה. כי האבות הן אדם כידוע ועשו וישמעאל הן ימינא ושמאלא כידוע⁸⁶ שור וחמור עשו שור פרים אבירים וישמעאל שבו לכם פה עם החמור עם הדומה לחמור (ב"ק מט א')⁸⁷ ואמו מארץ מצרים אשר חמורים⁸⁸ בשרם (יחזקאל כג) והן קין והבל כנ"ל. ושלא⁸⁹ יזדווגו זה לזה כנ"ל לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו (דברים כב.) והן בעצמן כלאים של צמר ופשתים. ועשו רצה להזדווג עם ישמעאל ולהחריב את העולם סוד הקדושה סוד יעקב ולכן וישטום עשו את יעקב כו'⁹⁰ (בראשית כו) וילך אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל (שם כח.) מה עשה הקב"ה סרס את הזכר והרג את הנקבה כנ"ל. והענין